

співрозмовника, що задовольняє практично будь-які критерії. При цьому немає необхідності затримувати увагу одного співрозмовника, оскільки у будь-який момент можна знайти нового.

З появою вільного доступу до Інтернету збільшується можливість включення людини у різні віртуальні мережі, і, як наслідок, можливість одержання певного соціального статусу (пошук самоствердження). Цей фактор має особливе значення для тих, хто не досяг бажаного соціального статусу у реальному житті.

Не останню роль виконує й необмежений доступ до інформації, оскільки в основному небезпека стати залежним від Інтернету чекає на тих, для кого комп'ютерна мережа стала єдиним засобом спілкування.

Висновки. Таким чином, соціальні контакти у віртуальному співтоваристві мають специфічну природу, поєднуючи такі якості, як вибірковість, анонімність, доступність. Проте появи Інтернет-залежності сприяє і особистісна схильність. Низька самооцінка, незадоволення собою, схильність до фантазій, сором'язливість, низький соціальний статус, відсутність уваги до своєї персони – це риси особистості, які можуть сприяти виникненню Інтернет-залежності. Окрім того, Інтернет-залежний втрачає здібності до психологічного захисту. Практично відсутні такі захисні функції, як заперечення, проекція, інтелектуалізація.

ЛІТЕРАТУРА

1. Акімов С.К. Інтернет-залежність як форма нехімічного адиктивного розладу / С.К. Акімов // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України / [за ред. С.Д. Максименка]. – К.: «Логос», 2007. – С. 7-12.
2. Малкина-Пых И.Г. Психология поведения жертвы: справочник практического психолога / И.Г. Малкина-Пых. – М.: Эксмо, 2006. – 1008 с.
3. Церковний А. Аспекти формування Інтернет-залежності / А. Церковний. – Соціальна психологія. – 2004. – №5(7). – С. 149-154.

Бедринець Діана,

студентка 4 курсу

Факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **Н.І. Сердюк,**

к. психол. наук, старший викладач (БДПУ)

ТЕМПОРАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСОБИСТОСТІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Актуальність. Наше суспільство є досить динамічним у своєму розвитку, постійні зміни, що відбуваються в ньому, пред'являють до особистості підвищені соціальні вимоги, спрямовані на подолання повсякденних труднощів, що охоплюють усі сфери життя людини. В усіх видах діяльності людині так чи інакше потрібно вміти орієнтуватися в часі та відчувати час. У свою чергу почуття часу спонукає людину бути організованою, зібраною, допомагає берегти час, раціональніше його використовувати, бути точним. Час є регулятором не лише різних видів діяльності, але і соціальних стосунків людини, навчальної і трудової

діяльності. Крім того, темпоральні характеристики особистості мають свою вікову динаміку, тому на наш погляд, більш доцільно розглядати їх розвиток в юнацькому віці.

Ступінь досліджуваності проблеми. Різні аспекти досліджувальної теми вивчали багато вчених. Зокрема, темпоральність як характеристику окремих процесів розвитку особистості досліджувала В. Ярська; як психологічний час в масштабі людського життя обґрунтували у своїх роботах Б. Ананьєв, Ш. Бюлер, Є. Головаха, П. Жане, О. Кронік, К. Левін, також вивченням особливостей часової перспективи у юнацькому віці займалися такі вчені, як О. Дьоміна, О. Федорова, М. Котіка, М. Перепелицина тощо.

Мета дослідження. Метою дослідження є розглянути темпоральні характеристики особистості в юнацькому віці.

Сутність дослідження. Активне усвідомлення власного життєвого шляху особистості припадає на юнацький вік, що є часом відповідального життєвого самовизначення особистості. В юнацькому віці вперше у самосвідомості особистості усвідомлено входить чинник часу. Саме в цей період уявлення про час переходить на найбільш високий рівень і наближається до абстрактного відображення часу. Переживання часу юною особистістю є індивідуальним процесом, який залежить від розвинутих у неї темпоральних характеристик [3].

Темпоральні характеристики особистості – загальний конструкт визначення часової концепції особистості, психологічний зміст якої розкривається у поняттях самоорганізації, самоконтролю, саморефлексії, розвитку почуття та орієнтації у часі, які є компонентами спрямованості особистості у темпоральному аспекті, а саме – часова перспектива, орієнтація особистості у часі, часовий кругозір, переживання часу, почуття часу, відношення до часу, сприйняття часу тощо [1].

Характеристики темпоральності у науково-психологічних дослідженнях розглядалися в залежності від особливостей відношення до себе, значущих інших та до актуальної діяльності у зв'язку з регулятивними якостями особистості. З урахуванням впливу соціальної ситуації розвитку, основних новоутворень та провідного виду діяльності в юнацькому віці формуються три групи якостей особистості, пов'язаних з характеристикою особливостей її темпоральності.

Перша група якостей включає: самоорганізацію, саморефлексію, самоконтроль, самостійність, самокритичність, саморегуляцію, часові децентрації, які відображають специфіку відношення до себе.

До другої групи якостей віднесли: пунктуальність, дисциплінованість, охайність, толерантність, часову компетентність, що відображають специфіку відношення до значущих інших.

Специфіку відношення до актуальної діяльності відображають якості третьої групи, а саме: особистісна організація часу, почуття часу, планування, прогнозування та контроль діяльності [2].

Висновки. Оскільки часовий фактор є важливою складовою в процесі розвитку особистості, можна стверджувати, що часові характеристики розвитку необхідно вивчати більш детально та поглиблено. Саме тому, наша подальша робота буде спрямована на експериментальне дослідження темпоральних характеристик особистості в юнацькому віці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Від волі до особистості : монографія / І. Д. Бех. – К. : Україна-Віта, 1995. – 202 с.
2. Бабатіна С. І. Характеристика структури та змісту розвивально-корекційної програми, спрямованої на розвиток темпоральних характеристик особистості в студентському віці / С. І. Бабатіна // Проблеми сучасної психології : Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені І. Огієнка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2014. – Вип. 23. – С. 44-56.
3. Головаха Е. И. Психологическое время личности / Е. И. Головаха, А. А. Кроник. – М. : Смысл, 2008. – 267 с.

Аліна Білоножко,

студентка 4 курсу

факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Наук. керівник: **Т.П. Малихіна,**

к.психол.н., доцент (БДПУ)

**ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ДІТЕЙ З АУТИЧНИМИ ПРОЯВАМИ**

Актуальність. Сучасний етап розвитку теорії і практики психології, корекційної педагогіки та психіатрії характеризується посиленою увагою до поглибленого вивчення особливостей психічного розвитку аутичних дітей, їх когнітивних можливостей; до виявлення особливостей формування у них психічних функцій, розвитку емоційно-вольової сфери, соціальних відносин, комунікативної поведінки. Саме порушення емоційно-вольової сфери є провідною ознакою раннього дитячого аутизму.

Організація повної та своєчасної допомоги аутичним дітям та їх родинам є дуже нагальною психологічною проблемою, але на сьогодні в Україні вона майже відсутня. Тому, у центрі уваги нашого дослідження стоїть розробка цілеспрямованого психологічного супроводу дітей, що мають порушення в емоційній сфері та зазнають труднощів адаптації та соціалізації.

Ступінь досліджуваності проблеми. Важливо зазначити, що в останнє десятиріччя в Україні спостерігається зацікавленість цією проблемою як науковцями, так і практиками (Т. Ілляшенко, С. Конопляста, К. Островська, М. Рождественська, М. Химко, Д. Шульженко та ін.).

Також, за останні десятиліття у вітчизняній спеціальній літературі з'явилося ряд досліджень, присвячених корекційній роботі з аутичними дітьми (Е. Баєнська, М. Веденіна, Л. Гладкіх, Л. Гончарова, І. Захарова, І. Ковалец, Г. Козловская, С. Морозов, Т. Морозова, Л. Нурієва, М. Проселкова, Л. Скопачева, А. Співаковська та ін.).

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні програми психологічного супроводу емоційного розвитку дітей з аутичними проявами

Сутність дослідження. Своєрідність емоційної сфери при аутизмі відображається в дефіциті механізмів афективного захисту, присутності